

ČVRSTI OBLICI LEKOVA I deo

Čvrsti oblici lekova su:

- Praškovi (*Pulveres*)
- Premiks (*Predsmeša*)
- Granule (*Granulata*)
- Kapsule (*Capsulae*)
- Tablete (*Tablettae, Compressi*)
- Supozitorije (*Suppositoria*)
- Preparati za vaginalnu primenu:
  - ✓ Vagitorije (*Vagitoria*)
  - ✓ Vaginalne tablete (*Vaginalettae*)
  - ✓ Vaginalni sunderi
  - ✓ Tablete (oblete) za uterus

Čvrsti oblici lekova su:

➤ Praškovi (*Pulveres*)

➤ Premiks (*Predsmeša*)

➤ Granule (*Granulata*)

➤ Kapsule (*Capsulae*)

➤ Tablete (*Tablettae, Compressi*)

➤ Supozitorije (*Suppositoria*)

➤ Preparati za vaginalnu primenu:

Vagitorije (*Vagitoria*)

Vaginalne tablete (*Vaginalettae*)

Vaginalni sunderi

Tablete (oblete) za uterus

današnja
vežba

PRAŠKOVI (*Pulveres*) – su čvrsti oblici lekova koji se dobijaju usitnjavanjem hemijskih supstanci ili droga i njihovim prosejavanjem kroz sita odgovarajućeg promera.

Podela praškova prema načinu primene:

A. Praškovi za spoljašnju primenu

- Posipi (*Conspergentia*)
- Praškovi za izradu rastvora za spoljašnju primenu

B. Praškovi za peroralnu primenu

- Nepodeljeni praškovi za p.o. primenu
- Dozirani praškovi (*Dosipulveres*)

A. Praškovi za spoljašnju primenu

- **Posipi (*Conspergentia*)**
- **Praškovi za izradu rastvora za spoljašnju primenu**

**Za svaki farmaceutski oblik
(prašak, mast za oči, kapi za
oči, kapi za nos, ...)
potrebno je znati**

**podlogu koja se
koristi za njegovu
izradu**

**količinu u kojoj se
taj farmaceutski
oblik izrađuje**

Talk je vrsta minerala (najmekši mineral).
Prirodno hidratirani magnezijum-silikat.
 $Mg_3Si_4O_{10}(OH)_2$

Posipi (Conspergentia)

ako drugačije nije
dato da se propiše

podloga je TALK

količina ad 100,0

A. Praškovi za spoljašnju primenu

1. **Posipi (*Conspergentia*)** su praškovi namenjeni za posipanje kože, sluzokože i rana, kao i opreme, pribora i staja. Podloga za posipe je talk (*Talcum*) – prečišćeni, prirodno hidratisani magnezijum silikat. Posipi se izdaju u kesici (*sacculum*), kutiji (*scatula*) ili u sprej-boci. **Propisuju se MAGISTRALNO ili kao GOTOVI LEKOVI.**

Signatura recepta za posipe počinje rečju “*Spolja*”.

*Za zasušenje rane kod psa propisati 50 g posipa koji sadrži 2% sumpora (*Sulfur*) i 9% cink-oksida (*Zinci oxydum*) u talku (*Talcum*).

Rp./

Sulfuris		1,0
Zinci oxydi		4,5
Talci	ad	50,0

Misce fiat pulvis

Da ad scatulam

S. Spolja, za posipanje

Za psa..... vlasnika .....N.N.

Aktivni ili medicinski ugalj se obično pravi od kore kokosovog oraha ili bambusa koje se zgreavaju na veoma visokim temperaturama, bez prisustva kiseonika.

Sirovine za proizvodnju su još i razne vrste prirodnog uglja, drvo, koštice biljnih plodova. Tokom proizvodnje se vrši odstranjivanje vode (dehidratacija), a potom aktivacija (uklanjanje neugljeničnih jedinjenja).

Aktivacija se vrši na visokoj temperaturi u posebnim pećima delovanjem hemijskih materija aktivatora (cink-hlorid, fosforna kiselina, kalijum-karbonat).

Kaolin je mineral, aluminosilikat (vrsta gline) sa opštom molekulskom formulom $\text{Al}_4[\text{Si}_4\text{O}_{10}](\text{OH})_8$.

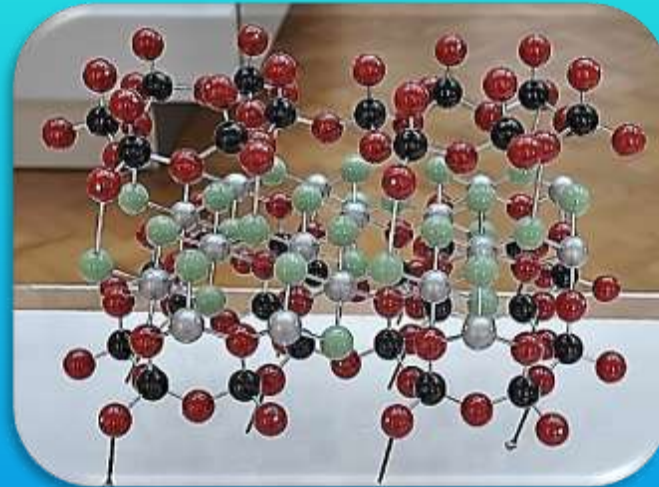
U sebi sadrži 39,5% Al_2O_3 , 46,5% SiO_2 i 14% H_2O .

Poznat je i pod nazivom kineska glina.

kaolin

kristalna rešetka kaolina

A. Praškovi za spoljašnju primenu

2. Praškovi za spravljanje rastvora za spoljašnju primenu se propisuju tako da sam vlasnik (korisnik) životinje izrađuje rastvor, koji će primeniti na životinji (pranje, ispiranje kože, sluzokože, rana) ili priboru, opremi i objektima za držanje životinja.

U SIGNATURI recepta za ovu vrstu praškova treba objasniti vlasniku: koju količinu praška da odmeri (koristeći relativne mere) i u koliko vode da ga rastvori, kao i da takav rastvor spravlja neposredno pre primene.

***Propisati 20 g praška stipse (*Aluminii kalii sulfas*) za ispiranje vagine krave obolele od kolpitisa.
Za ispiranje sluzokože primenjuje se 2%-tni rastvor stipse.**

Rp./

Aluminii kalii sulfatis 20,0

Da ad sacculam

S. Spolja, rastvoriti prašak u 1 litri prokuvane vode i mlakim rastvorom ispirati vulvu krave.

Za kravu ..... vlasnika .....N.N.

Aluminijum-kalijum-sulfat,
(Stipsa, Alumen)

Bezbojna kristalna supstanca.

Deluje adstringentno i upotrebljava se u obliku rastvora
kod zapaljenjskih procesa sluznica.

B. Praškovi za peroralnu primenu

- Nepodeljeni (nedozirani) praškovi za p.o. primenu
- Dozirani praškovi (*Dosipulveres*)

B. Praškovi za peroralnu primenu

- 1. Nepodeljeni praškovi za peroralnu primenu** propisuju se samo onda kada sadrže aktivne supstance blagog dejstva. Ukupna količina praška se nalazi u jednom pakovanju, a u SIGNATURI recepta se vlasniku objašnjava koliko praška da odmeri (koristeći relativne mere) i kako najlakše da da životinji. Nepodeljeni praškovi za p.o. primenu se propisuju *magistralno* i kao *gotovi lekovi*.

*Za psa telesne mase 15 kg sa opstipacijom propisati nepodeljeni prašak koji sadrži magnezijum sulfat (*Magnesii sulfas*) (doza 10-15 g/životinji).

Rp./

Magnesii sulfatis 10,0

Da ad sacculam

S. Rastvoriti prašak u čaši vode i dati psu da popije

Za psa ..... vlasnika ..... N.N.

B. Praškovi za peroralnu primenu

2. Dozirani praškovi (*Dosipulveres*) su podeljeni praškovi za p.o. primenu. Sadrže supstance jakog dejstva, zbog čega je njihova veličina ograničena i kreće se od:
- 0,3 – 1 g za male životinje,
  - 2 – 20 g za velike životinje.

Podešavanje veličine doziranih praškova postiže se dodavanjem laktoze (*Lactosum*) ili saharoze (*Saccharosum*).

Pakuju se u kesicama (papirnim, voštanim, plastičnim), tako da svaka kesica → sadrži jednu dozu leka. Praškovi se uglavnom izrađuju i propisuju MAGISTRALNO i kao GOTOVI LEKOVI, a znatno ređe kao GALENSKI LEKOVI.

*Za psa sa urinarnom infekcijom propisati 20 doziranih praškova sa uroantiseptikom metenaminom (Methenaminum ili Hexamethylentetraminum). Raspon doza za pse je od 0,3-1g.

Dispenziona metoda

Rp./

**Methenamini 0,5
Lactosi ad 1,0
M.f. dosipulvis**

Da tales doses

→ **D.t.d.** N° **XX**

S. 3 x 1 prašak dnevno umešati u malo hrane i dati životinji da proguta.

Za psa..... vlasnika .....

Diviziona metoda

Rp./

**Hexamethylentetramini 10,0
Lactosi ad 20,0
M.f. pulvis**

Divide in doses

→ **Div.in dos.** N° **XX**

S. 3 x 1 prašak dnevno umešati u malo hrane i dati životinji da proguta.

Za psa..... vlasnika .....